

– државну библиотеку која се ни по чему не може мерити са личном библиотеком неког краља, ма колико он велик био, нити са библиотеком неког манастира. Александрија би пре могла да се пореди са Пергамом, чија је библиотека такође изгорела. Можда је судбина сваке библиотеке да једном изгори.“ Ломаче и ватре на којима су изгореле многе књиге стале су у тематски оквир сажетих есеја публикације *Не надајте се да ћете се решити*

књиџа. Матрице реакција Умберта Ека и Ж. К. Каријера прожимају се у уверењу да је књига пријатељ наше есенције и незамењиви еликсир духовног здравља. На крају препоруке да читањем и ове јединствене књиге очувамо своје здравље, размислимо о констатацији Жан Филипа де Тонака: „Будућност је непредвидива. Садашњост је у вечитом кретању. Прошлост, која би требало да нам понуди референтни оквир и утеху, стално нам измиче.“

Све било је музика

Марија Орбовић
Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак
marijaorbovic@gmail.com

Ђорђевић, Бобан. *Све било је музика: био-библиографија Владислава Хиршла*.
Зајечар: Историјски архив „Тимочка крајина“; Породица Хиршл, 2011.

Завичајни фондови садрже у својим збиркама обиле грађе о појединим личностима локалитета којем припадају, али тек пошто се подаци о њима групишу у облику библиографије, долази до пуног изражаја њихов свеукупан рад и значај за ту средину.

Бобан Ђорђевић, библиотекар Завичајног одељења Народне библиотеке „Светозар Марковић“ у Зајечару већ дуже време, поред редовног посла, ради на прикупљању грађе за завичајну библиографију. До сада је објавио неколико таквих радова. Међу њима је и био-библиографија Владислава Хиршла (1916–2005) *Све било је музика*, објављена 2011. године у издању Историјског архива „Тимочка крајина“ у Зајечару и породице Хиршл. Књига пружа могућност читаоцу да, поред биографије овог музичког педагога, из низа библиографских јединица сазна све о музичком животу Зајечара, почев од 1951. до 2002. године, о коме је Хиршл уредно обавештавао јавност највише у локалном листу *Тимок*.

Чех пореклом, рођен у Омску, син сиромашног музичара Вацлава Хиршла, делио је судбину многих Руса, који су у годинама после Октобарске револуције напустили Русију, да би у Србији нашли другу домовину. Ту су оставили значајан траг исписан властитим талентом, уметношћу и знањем. У Зајечару, као директор Музичке школе, дао је немерљив допринос ширењу музичке културе у Крајини, оснивањем *Друштва пријатеља музике*, покретањем фестивала музичких школа Србије, подстицањем аматеризма, као и хорског певања.

Свестан значаја популарисања музичке уметности, Хиршл пише у локалним гласилима и о проблемима са којима се суочава његова школа, али и о њеним успесима, као и о гостовањима познатих уметника у Зајечару. Тако, пратећи само ову библиографију, хронолошки гледано, сазнаје се да су својим концертима град обогатили виолиниста Карло Сенеша, студенти Музичке академије у Београду, Словачки камерни оркестар, као и пијанисткиња Лидија Грихтоловна. Пијаниста Никола Рацков гостовао је у више наврата 1969, 1972. и 1973. године. Хиршл је писао такође и о првом наступу Београдске опере у Зајечару 1972, о концерту пијанисте Душана Трбојевића, као и оперских певача Мирослава Чангаловића, Ђорђевићке Чакаревић и Ђорђа Ђурђевића. Забележено је и предавање музиколога Драгослава Девића о народним инструментима у Тимочној крајини, јубиларни концерт Хора девојака о двадесетогодишњици њиховог постојања (1988), концерт виолинисткиње Татјане Олујић и многи други. Из овог набрајања види се да је музички живот у Зајечару, за пола века Хиршловог писања о њему, доживео квалитативни успон, у чему има и његове заслуге.

На његов предлог установљена је 1997. године у листу *Тимок* рубрика „Трагом старих фотографија“, у којој је он објављивао занимљиве приче о давно заборављеним личностима и догађајима из прошлости, па су тако Зајечарци могли да читају о професорима Гимназије, о породици јерменског порекла Сукијасовић, о Танасију,

јунаку из *Српске шрилоије* Стевана Јаковљевића, о учешћу зајечарских сокола на 8. Свесокломском слету у Прагу 1926. године, о томе како је Мокрањчев хор певао султану Абдул Хамиду Хану II у Цариграду 1895. године. Писао је и о традицији коњарства, голубарства, али и о првој апотеци, првој филмској представи, о Чесима и козацима у Зајечару и многим другим темама.

Својим укупним радом, Владислав Хиршл дао је значајни допринос развоју музичког живота, као и оживљавању богатог културног наслеђа Зајечара, што потврђује његова исцрпна библиографија.

Све јединице, њих 267, распоређене су у десет одељака, који Хиршла представљају као аутора: посебних издања, сепарата, чланака у зборницима и периодичи, интервјуисану особу, преводиоца, писца предговора и

рецензија, приређивача, уредника, учесника у радио и ТВ емисијама, иза којих следи попис текстова о њему. Употребу ове био-библиографије олакшавају регистри: ауторски, именски, насловни и хронолошки. У књизи су још и биографија Владислава Хиршла и занимљива сећања Николе Рацкова о њиховој дугогодишњој сарадњи, као и његова оцена Хиршловог рада. Публикацију допуњују и улепшавају фотографије које сведоче о важним моментима у животу овог изузетног човека.

Тако конципирана био-библиографија представља добар пример једне завичајне, персоналне библиографије, којом је њен аутор, вредни библиотекар Бобан Ђорђевић показао како сви прикупљени подаци о раду једне личности истичу њен значај и употпуњују слику културне средине из које она потиче.

Истраживање у чувању општег добра

Милица Гајић
Библиотека Факултета музичке уметности, Београд
milgaj2002@yahoo.com

Мелодије и фотографије. Тематски зборник радова посвећен Владимиру Ђорђевићу.

Бор: Народна библиотека, 2011.

Књига коју овом приликом представљамо јесте покушај да се на једном месту обједини и заинтересованим читаоцима, као и научној јавности, представи део богате стваралачке активности Владимира Ђорђевића, нашег у неким сегментима још увек непревазиђеног фолклористе и мелографа, композитора, музичког педагога, библиографа, музеолога, музичког писца... Жеља је, такође, да се прикажу и неки нови резултати истраживања, као и нови погледи на досадашње поимање његовог разноврсног деловања које је још увек, нажалост, добрим делом недовољно познато, нарочито млађим генерацијама.

Овај *Зборник* је настао у оквиру Едукативног програма упознавања са најзначајнијим завичајним личностима који је организовала Народна библиотека у Бору 16. децембра 2009. године „са идејом да на ефектан начин прикаже најзначајније сегменте његовог живота и рада, рецепцију његових идеја у савременој науци и критичким сагледавањем заједничких тема у оквирима етнологије и етнологије“ (стр. 75). Том приликом припремљене су и пригодне изложбе. Једна у низу је изложба одабраних фотографија из Легата Љубице и Данице Јанковић (сестричина Владимира Ђорђевића) које се чувају

у Одељењу посебних фондова Народне библиотеке Србије. Фотографије које су дело самог Владимира Ђорђевића по први пут се објављују у овом *Зборнику*. Изузетно добро опремљена књига састављена је од квалитетних и многобројних илустрација које нам и визуелно приближавају Владимира Ђорђевића и његово време, а такође нам у значајној мери употпуњују наше досадашње погледе на неке активности ове занимљиве личности наше музичке историје између два светска рата двадесетог века.

Објављено је, укупно, шест написа са напоменом приређивача и организатора. Уводни текст на оригиналан начин нас упознаје са животом и радом Владимира Ђорђевића. У говору Весне Ињац Малбаша из Народне библиотеке Србије са отварања изложбе поменутих фотографија под називом *Двојица браће и две сестре*, са знајемо да је „мање познато да је (В. Ђ. прим Милице Гајић) волео фотографију и да је у својој заоставштини оставио и збирку фотографија које је сакупљао и сам фотографисао и израђивао.“ (стр. 21).

Управо те фотографске снимке у свом тексту анализира Маша Милорадовић из Народне библиотеке и групише их у следеће категорије: